

Tann ið tegir samtykkir

Oddagrein

Ein av politisku lærusveinum Óla Breckmanns á tingi, Rúna Sivertsen, hevur viðmerkingar í Dagblaðnum, har sagt verður, at úttalissí hennara á tingi herfyri als ikki vóru álop á almenn starvsfólk. Harafturimóti hava øll, sum hava talað at, antin ikki lurtað eftir ella misskilt hana.

TÁ ein leggur á ein stovn soleiðis sum RS gjordi av lógtingsins røðarapalli herfyri, so eigur ein at verða konstruktivur og megna at hava kritikkin í onkrum ítökiligum. Eitt álop, sum vit sœu herfyri, má merkja, at hesin persónur enn ógvuliga visur í sinari sök. Persónurin má harafturat hava eitt ómetaliga stórt innlit í hesar lutir, fyri at koma sær soleiðis at niðurgera tey, sum dagliga arbeiða við hesum máli. Um hettar er stóðan við RS, so hevur hon fjalt tað ómetaliga væl. Spurningurin er um ikki okkurt annað liggur til grund fyri álopum hennara. Hon roynir í Dagblaðnum at verja síni orð við at nevna onkrar innkeypsvørur hjá einum almennaklienti, sum eru dyrari enn grannin hevur ráð til. Kanska er tað júst her, hundurin liggur grivin. Skógvarnir eru kanska so smáir, at óvund er drivkraftin. Eingin má fara væl í hesum samfelagnum, uttan onkur fær ilt av tí. Tað sær út til at fólk, sum eru í eini ringari støðu, helst ikki skulu fáa tað betri.

Næstrakærleiki er ikki at ganga og óvunda fólk, sum fara væl ella sparka út eftir teimum, ið liggja niðri. Næstrakærleiki er at unna fólk alt tað besta. Harvið er ikki sagt, at man skal oyðsla, men tað sær heldur ikki út til, at tað verður gjørt í dag. Einastu orð, vit hava fyri tí, eru orð Rúna Sivertsens. Hvørjar rakstrarroyndir, hon hevur í almennari umsiting ella umsiting annars, er ringt at meta um. Tá Dagblaðið sigur, at RS ger tað, hon er vald til, so fara teir, sum ikki einaferð, skeivir. Lógtingslimir eiga at stinga út í kortið og leiða Foroya land út frá yvirorðaðum strategium. Arbeiðsuppgávan hjá einum lógtingslimi er ikki at avgera telefonfótið á stovnum og hvat slag av vörum keypmenn bera út til almennaklientar. Um RS hevur ambítionir um slíkt, so kundi hennara forleiki kanska verið nýttur til eitt starv í Lands-umsitingini ella á Almennastovuni.

Í hvussu er má sigast, at um ein lógtingslimur frá lógtingsins røðarapalli sigur, at fólk, sum tørva hjálp frá Almennastovuni í nógvum foru ikki fáa hana, so má hann dokumentera ein slíkan pástand. Um hettar ikki letur seg gera, so eigur Formanskapurin at tala at. Tað ber ikki til at ógrundað álop á fólk, sum trúliga passa sitt arbeiði í tí almenna, kunnu koma frá landsins hægsta stað, har tey ikki kunnu verja seg.

Um Rúna Sivertsen ikki loypir á almenn starvsfólk, so ger Dagblaðið tað í øllum foru í greinini, har Rúna Sivertsen ger viðmerkingar. Har verður sagt, at almennar inntøkur "verða stolnar frá fólk í skatti og øðrum avgjaldshumbukki". Um hettar ikki er eitt álop á almenn starvsfólk, so er einki tað. Dagblaðið hevur talað – fólk, ið fáa eina almenna løn, taka ímóti tjóvagóðsi. Er hettar veruliga tað, ið Fólkaflokkurin heldur? Hvat siga fólkafloksfólk flest – eru skúlar, sjúkrahúsverk, pensiónir o.s.f. figgjast av stuldrí? Tann, ið tegir samtykkir verður sagt. Verða ÓB og politisku lærusveitar hansara ikki settir uppá pláss av sinum egnu, so mugu vit ganga útfrá, at Fólkaflokkurin hevur talað.

Sosialurinn

Viðmerkingar:

Hvør er størsti exportør av blóðroyndum til vísundaligar kanningar?

Í sjónvarpssending herfyri »Kampen om den nationale arv«, verður ført fram, at t.d. undirritaðið meðvirkar til eksport av føroyskum blóðroyndum til Danmark, nærmast eitt slag av tjóðari, uttan at eg t.d. havi fingið nakran møguleika at svara.

Í hesi sending verður t.d. læknastjórinn Pál Weihe drigin fram sum ein frelsandi eingil, saman við bretanum Mr. Hicks og fyrirkunni deCode, sum er amerikonsk. T.d. Pál Weihe letur seg her, meðvitandi ella av journalistinum, draga inn í at spæla við í útspilling av okkara kanningarbolki og loypris av amerikonsku fyrirkunni.

Í samrøðu í Sosialinum herfyri ror Pál Weihe framundir, at »onkur« gongur orindi fyri danir. Eg veit her ikki, hvønn hann júst sipar til.

Pál Weihe og undirritaði eru gamlir vinmenn, bæði persónliga og vísundaliga. Eg skal tí ansa eftir, at »spjótið, sum verður kastað, fæst ikki aftur« (sum Pauli Ellefsen, av øllum, tók til á sinni).

Hinvegin, so hevur hann vist til okkara kanning og sum omamfyrir lutitíð í vónandi ómeðvitandi - í útspilling og mistonkiligging av okkara kanningarbolki. Hartil kemur, at so merklígt hevur forlæbið við deCode verið, at tað virkar ikki alt rætt vorðið. Sum granskari á okinum, og ein av teimum fáu innan lækna-verðina í Føroyum við akademiskari granskingargrad, vandi eg mær triggjar ferðir til P.W., tá eg hoyrði um deCode kontaktina. Av tí, at eg, hóast lyfti um at verða informeraður, onki fækk á vita, vandi eg mær á sumri 1998 til skrivstovuna

hjá Arbeiðs- og almannaheilsudeildini, men P. W. var burtur. Skrivarin vildi ikki vísa mær nakað skrivligt, men visti til Mr. Hicks, sum gav mær loyvi at kaga í ymisk pappír, herundir eini tvey útkast til sáttmála við deCode. Løgið, at eg sum føroyingur, skal siggja slíkt gjøgnum ein onglending. Hetta segði mær, at alt var ikki rætt vorðið.

Tað, sum undrar meg allarmest, er at P.W. fylst á samband við danir og letur seg brúka í útspilling. Neyvan nakar føroyskur lækni hevur haft og hevur so nógv samband tannvegin sum júst P.W., sum enn tá hevur eitt pseudo-starv á Odense Universitet!

Harnæst kemur, at tað neyvan finst nakar føroyskur lækni, sum hevur exporterað so nógvur blóðroyndir til Danmarkar og útheimin enn júst P.W. Eg havi enn tá sjálvur hjálpt honum at draga stórar pakkar við blóðroyndum inná danskt universitet, fyri at teir skuldu koma skjótari fram. Hesar blóðroyndir frá kyksilvur- og PCB kanningum frá fleiri hundræð ella túsund føroyingum eru havnaðar, ja hvar, í Danmark og kanska Amerika við.

Hesar blóðroyndir hava stórt potentielt virði, møguliga eisini peningaliga. Fleiri milliónir hava t.d. amerikumen látið til hesar kanningar, men hvussu nógv er komið til Føroya? Er nakað laboratorium fyri kyksilvur- og PCB kanningar sett á stovn í Føroyum? Ivaleyst eru fleiri virki sum vilja keypa tey virði, sum leiggja í hesum blóðroyndum, tí áhugin at finna sikkur mörk fyri

August G. Wang, sálarlækni

ávirkan á menniskjæð er stórur. Her hava hesar kanningar - sum annars tæna P.W. til vísundaligan heidur - eina stóra information í sær, og slíkar kanningar eru bert gjørdar eini tveir staðir í verðini. Enntá genetiskar upplýsingar kunnu tær rúma, tí mótskudufóri móti dalking av t.d. kykvislur er ivaleyst genetiskt avgjort.

Tað er tí heilt burturvið av P.W. at royna at kroysta seg inn yvir tað genetiska ókið, meðan hann sjálvur onki ger við at fáa sitt egnu óki heim, heldur er størstexportør av blóðroyndum. Ella hvørju skulu motivini so vera? Vónandi ikki trøngd at breiða seg, tí hann er ovbyrjaður í forvegin.

Eg rokni við, at Finnabogi Arge, landsstýrismaður, sum vakir yvir privatu vinnuni, og Helena Dam á Neystabø, landsstýris-kvinna, sum vil hava meira av slíkum gjørt í Føroyum, sær tey stóru perspektivini.

Ella kundi eg sjálvur gjørt avtalu við onkra fyrirkunu

um slíkt, og sum millum-maður kundi eg passandi blivið stjóri í einum kyksilvur- og PCB laboratoriu í Føroyum.

Eg má mæla P.W. frá at vera skutilssveinur hjá amerikanska kapitalinum og heldur stuðla at fleiri føroyingar vinna forleika innan »genvinnuna«, so vit sjálvir t.d. kunnu driva hetta ókið. Og at skunda undir lóggávu, sum regulerar rættindi vísundaliga og vinnuliga á okinum, herundir viðv. øllum potentiellum virðum, sum kunnu liggja í øllum biológiskum tilfari.

P. W. kennir væl munin millum vísundalig rættindi og handilslig rættindi, og tí er tað mær sera sárt, at hann letur seg draga runt í sending, sum gongur út uppá at spilla onnur út, enn tá hann sjálvur er størsti eksportør av blóðroyndum til vísund; blóðroyndir sum fara ókeypis av landinum.

August G. Wang

Lesarabrøv

Tvey onnur skip fyri meirkostnaðin hjá Annitu

Annita á Friðriksmørk ætlar at brúkar 40 milliónir afturat til nýtt vaktar- og bjargingskip. Eg sum skattaborgari finni meg ikki í at skula gjalda yvir 40 milliónir krónur meira fyri at byggja vaktarskipið í Føroyum heldur enn í Kina. Eg skilji ikki, hví tað kann

koma uppá tal at byggja skipið fyri 118 milliónir krónur í Føroyum, tá sama skip kann byggjast í Kina fyri fál 72,5 milliónir kr. Her má verða nakað spinnandi gali við ráðgevingini til landsstýrið, tá Føroyingar ikki kunnu byggja í Kina, meðan feløg úr Ís-

landi, Danmark, Norra og Svoriki í hópatali byggja í Kina.

Eg forlangi, at lógtingið vaknar og fær skil á hesum av um neyðugt fær nýggj kompetent fólk at kanna málið. Fyri hesar góðu 40 milliónir krónurnar kunnu skipini, sum eru ætlað til

Norðoyggjar - og eykaskipið byggjast.

Skulu vit hava fullveldi, so skal sparast, og eg forlangi, at vit byrja nú.

Johan Dalsgaard